

Møntreformer i Danmark og i Udlandet.

Efter «Berl. Börs. Z.» Ved **M. V.**

I den af den konstituerede Møntdirektør i April Maaned f. A. til Finansministeriet afgivne Beretning og i Sammes interessante Meddelelser i Nationaløkonomisk Forening*) foreligger der et saa betydeligt Materiale til en Vurdering af, hvorledes Møntsagens praktiske Gjennemførelse er bleven foretaget, at det har været fuldt berettiget allerede nu at udtale en Dom, der maatte blive en Aerkjendelse. Hvad der er udrettet er i og for sig meget betydeligt og taaler ogsaa meget vel Sammenligning med, hvad der er udrettet andetsteds, hvor en Møntreform i samme Retning som vor har staaet eller endnu staaer paa Dagsordenen. Det viser sig nemlig, at Danmark ved i rette Tid at beslutte Reformen, ved at forberede den med Omsigt og gennemføre den med Energi heldigt har undgaaet de store Tab for Statskassen og de Gener og Besværligheder for Befolkningen, som man i andre Lande maa finde sig i. I saa Henseende er det af stor Interesse at iagttage Forholdene i Holland, der endnu ikke har besluttet Reformen, og i Tyskland, hvor man befinder sig midt i den; vi meddele nedenfor efter «Berliner-Börsen-Zeitung» (1875, Nr. 40 og 104) to Artikler, der give interessante Oplysninger om enkelte Punkter, vedrørende disse Landes Møntvæsen. —

I Holland er det endnu ikke lykkedes at bringe Spørgsmaalet om Indførelsen af Guldmøntfoden til endelig Afslutning.

*) Nationaløk. Tidsskrift, 3 Bd. S. 122 og 462, 5 Bd. S. 62.

Møntreformer i Danmark og i Udlandet.

Efter «Berl. Börs. Z.» Ved **M. V.**

I den af den konstituerede Møntdirektør i April Maaned f. A. til Finansministeriet afgivne Beretning og i Sammes interessante Meddelelser i Nationaløkonomisk Forening*) foreligger der et saa betydeligt Materiale til en Vurdering af, hvorledes Møntsagens praktiske Gjennemførelse er bleven foretaget, at det har været fuldt berettiget allerede nu at udtale en Dom, der maatte blive en Aerkjendelse. Hvad der er udrettet er i og for sig meget betydeligt og taaler ogsaa meget vel Sammenligning med, hvad der er udrettet andetsteds, hvor en Møntreform i samme Retning som vor har staaet eller endnu staaer paa Dagsordenen. Det viser sig nemlig, at Danmark ved i rette Tid at beslutte Reformen, ved at forberede den med Omsigt og gennemføre den med Energi heldigt har undgaaet de store Tab for Statskassen og de Gener og Besværligheder for Befolkningen, som man i andre Lande maa finde sig i. I saa Henseende er det af stor Interesse at iagttage Forholdene i Holland, der endnu ikke har besluttet Reformen, og i Tyskland, hvor man befinder sig midt i den; vi meddele nedenfor efter «Berliner-Börsen-Zeitung» (1875, Nr. 40 og 104) to Artikler, der give interessante Oplysninger om enkelte Punkter, vedrørende disse Landes Møntvæsen. —

I Holland er det endnu ikke lykkedes at bringe Spørgsmaalet om Indførelsen af Guldmøntfoden til endelig Afslutning.

*) Nationaløk. Tidsskrift, 3 Bd. S. 122 og 462, 5 Bd. S. 62.

Det vil jo erindres, at et Lovforslag om en Møntreform i Begyndelsen af forrige Aar blev forelagt Generalstaterne, der imidlertid forkastede det med overvejende Majoritet, og siden den Tid har det ny Ministerium befattet sig med dette vigtige Anliggende uden noget Resultat. Alt, hvad man hidtil har besluttet sig til, er ikke Andet end foreløbig indtil 1ste Juli d. A. at unddrage Publikum den Ret, som det hidtil har haft, til at faa udmøntet for egen Regning, og denne Beslutning var ogsaa paatrængende nødvendig, naar man vilde befri Staten for det Tab af 4 pCt., som Holland har lidt Aar ud og Aar ind som Følge af Publikums Udmøntningsret, der kunde benyttes og virkelig blev benyttet til at realisere en Gevinst af den nævnte Størrelse. Til Forstaaelse heraf maa det erindres, at 100 hollandske Gylden veje 1 Kilogram, medens den hollandske Sølv mønt ikke bestaar udelukkende af Sølv, men kun har en Finhed af $94\frac{1}{2}$ pCt., saaledes at 100 Gylden vel veje 1 Kilogram, men kun indeholde 945 Gram fint Sølv. Naar nu 945 Gram fint Sølv give 100 Gylden, ville jo 1000 Gram f. S. give 105,81 Gylden, og ganske vist udbetaler den hollandske Mønt ikke mere end 104,70 eller højst 104,75 Gylden for indleverede 1000 Gram fint Sølv, idet den lille Forskjel 1,11 eller 1,06 gaar med til Prægningsomkostninger og til Betaling af det Kobber, der maa iblandes for at faa 1000 Gram Møntmetal ud af 945 Gram Sølv; men naar man hidtil for 1000 Gram fint Sølv endda blot har faaet 104,70 Gylden, var der en ikke ubetydelig Fortjeneste at realisere. Hvad man gav mindre end 104,70 Gylden for 1000 Gram fint Sølv, var jo ren Fortjeneste, og Sølv kunde i Virkeligheden andetsteds faas til billigere Pris. Der var to Spørgsmaal at besvare:

1) Hvad er Prisen paa Sølv i London, der er Hovedmarkedet for ædle Metaller?

2) Hvad er Prisen paa Sterling i Amsterdam?

Naar den første er 58 Pence pr. Unze Standard og den sidste, som i Slutningen af forrige Aar, 11,90 Gylden, bliver Regnestykket simpelt hen dette:

x = 1000 Gram fint Sølv	
31,1 Gram = 1 engelsk Unze	
0,925 eng. Unze = 58 Pence	
1 Unze Stand. = 58 Pence	
240 pence (1 £) = 11,90 Gylden	
	<u>x = 99,97 Gylden.</u>

Hertil maa imidlertid lægges Kurtage, Fragt,

Assurance og Rentetab 3 pCt. eller	0,75 —
Et Kilogram fint Sølv koster altsaa	<u>100,72 Gylden.</u>

For et Kilogram giver Mønten	104,70 Gylden,
medens det kun koster	<u>100,72 —</u>

Ren Gevinst 3,98 Gylden,

eller næsten 4 pCt.s Fortjeneste.

Naar Situationen var saaledes, kommer man uvilkaarlig til at opkaste det Spørgsmaal, hvorfor ikke alle Bankiers indkjøbte Sølv og opnaaede denne betydelige Fordel. Svaret er ganske simpelt: For at opnaa et Resultat som det ovenfor fremstillede maatte man nødvendigvis lade det indkjøbte fine Sølv udmønte; men dette lykkedes kun ganske enkelte Bankiers, eftersom Mønten, der i Løbet af en Uge kan udmønte omtrent én Million Gylden (hvad den for Øvrigt har gjort hele sidste Halvdel af forrige Aar), havde maattet indrømme den Nederlandske Bank en Forrettighed til at faa udmøntet, og Banken havde den 1 Maj f. A. et Forraad af 17 Millioner fint Sølv, for hvilke den gjorde sin Forrettighed gjældende, medens Andre først efter den kunde benytte Udmøntningsretten og derigjennem realisere den omtalte Gevinst. — Hollands Tøven med at indføre Guldmøntfoden paafører saaledes Staten et Tab af 4 pCt. af hver Million, der ugenlig udmøntes; thi naar man, som det kan forudses, bliver nødt til at erklære sig til Fordel for Guldmøntfoden, maa Staten indløse al den udmøntede Sølvmønt med Guld eller sælge den til Markedsprisen for fint Sølv, og den vil derved tabe 4 pCt., selv under den Forudsætning, at

Sølvprisen ikke gaar ned under 58 Pence*). Dette Tab vil naturligvis formindskes, hvis Sølvprisen eller Vexelkursen paa London stiger; men begge Dele ere lidet sandsynlige, da Tyskland paa den ene Side er i Færd med at formindske sin Sølvbeholdning, og Vexelkursen paa London er i stadig Synken**), paa samme Tid som England fremdeles er Hollands Debitor for betydelige Summer. —

Det ligger nær, i Anledning af ovenstaaende Artikels Indhold, bl. A. at mindes, at Danmark, ved betimeligt at bringe en saa betydelig Del af den til Inddragelse bestemte Sølvmont som de fra Norges Bank modtagne Rd. 4,462,000 i Dobbelt-dalere paa Markedet, opnaaede at faa den solgt til en Pris af 58½ Pence pr. Unze Standard.

— Den anden Artikel i «Berl.-Börsen-Zeitung» er af følgende Indhold:

«Sem. financière» opstiller følgende Beregning: «Man havde allerede i lang Tid ventet, at Tyskland vilde komme i den Nødvendighed at maatte henvende sig til det engelske Marked for at faa sit Guldforraad forøget, og i den forløbne Uge (det paa-gjældende Nr. er af 3 Marts) ere Guldindkjøbene ogsaa begyndte, endskjønt Vexelkurserne ikke ere gunstige for Operationer af denne Art. Som bekjendt udmøntes der 69¾ 20-Mark-Stykker af et Pund fint Guld, altsaa 139½ af et Kilogr. fint Guld, der saaledes repræsenterer 2790 Rigsmark. For Øjeblikket koster et Kilogr. fint Guld i London 2800,97 Rmk.***), saaledes at der paa hvert Kilogram udmøntet Guld er et Tab af 10,97 Rmk., bortset fra Transportomkostninger, Rentetab osv. Dette Guldindkjøb kan kun have sin Grund i en tvingende Nødvendighed.» Vore Efterretninger stadfæste fuldstændig denne Meddelelse; den tyske Regering har i Virkeligheden igjen i den sidste Tid begyndt at gjøre betydelige Indkjøb af Guld i

*) For Øjeblikket er den kun 57.

***) — — — 11,80.

***) Efter dette Prisforhold vilde Danmark altsaa være kommen til at give omtr. 9,75 Kr. mere pr. Kilogram, end det gav, for de 10,802 Kilogr. fint Guld, som det hidtil har udmøntet.

London, og naar dette Faktum ikke endnu gav sig Udtryk i den sidste Opgjørelse af Englands Bank, maa det tilskrives Indflydelsen af modvirkende Omstændigheder; men sandsynligvis ville vi i den nærmeste Tid høre ny Klager over, at Guldnet gaar ud af Englands Bank, og Udtalelser af Frygt for en forestaaende Diskontoforhøjelse. Man kan ikke lukke Øjet for, at vi endnu ere meget langt fra den fuldstændige Gjennemførelse af Møntreformen, og Regeringen vil vistnok atter og atter faa at høre, at den har miskjendt den hele Foranstaltnings Betydning og har undladt at foretage, hvad der var nødvendigt for hurtigt og sikkert at indføre Guldnet og virkeliggjøre den hele Reform. Endskjønt der er udmøntet 1114 Millioner Mark Guldnet, cirkulerer der nu som tidligere for Størstedelen kun Sølvnet og Banknoter; Guldnet ligger inde-spærret i Bankens og Regeringens Kasser, og naar den undtagelsesvis kommer i Omløb i større Beløb, hjemfalder den meget hurtigt til den Skjæbne at blive indsmeltet og udført af Landet. Ganske vist vil der for en Del blive raadet Bod herpaa, for saavidt som der i Følge Loven af 21 December 1874 om Udgivelsen af Banknoter vil blive inddraget henimod 250 Millioner Mark Banknoter, lydende paa mindre Beløb, og man haaber, at disse Noters Inddragelse vil blive erstattet ved Udgivelsen af Guld; men det er dog et Spørgsmaal, om dette lader sig realisere. Mere Berettigelse forekommer det os, at den af flere Statsøkonomer udtalte Frygt har, nemlig at Bankerne ved denne Lejlighed nærmest ville udgive deres Sølvnet. Man er endnu for langt tilbage med Udmøntningen af den ny Guldnet, Inddragelsen af den gamle Mønt er ikke foretagen med tilstrækkelig Energi, og det er af Vexelvirkningen mellem disse to Fejl, at den ubehagelige Situation er voxet frem, som vi nu have befundet os i mere end et Aar, og som vi ikke i lang Tid ville komme ud af.